

Rado Ondřejček

Homo asapiens

Rado Ondřejíček
**HOMO
ASAPIENS**

slovart

V prvom rade a zo všetkého najviac ďakujem
za podporu a starostlivosť rodine a blízkym priateľom.

Táto kniha by však nevznikla nielen bez nich, ale ani
bez týchto inšpiratívnych miest, ľudí a organizácií:

*Humno.sk, Coffice club, Next Apache, Scherz,
St. Germain, The Twilight Sad, Dandy Warhols,
Vampire Weekend, Bombay Bicycle Club, Regina
Spektor, Apple, Sony, Facebook a mnohých ďalších,
ktorí sem nevošli alebo som si na nich nespomenul.*

Im všetkým patrí moje zvláštne poďakovanie.

Rado Ondřejíček

Text © Rado Ondřejíček, 2011

Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava, 2011

ISBN 978-80-556-0218-9

ASAP

Skratka z anglického *As Soon As Possible*.

V doslovnom preklade znamená *tak rýchlo, ako sa len dá*.

V kancelárskej komunikácii na celom svete sa používa vo významoch *okamžite, čo najskôr, už včera bolo neskoro*.

I.

Keď som sa naposledy zobudil v tejto posteli, boli Vianoce. Za oknom padal sneh, ale na trávniku sa nevedel udržať dlhšie ako pár minút. Vonku neboli skoro žiadni ľudia a my sme sa cez odchýlené žalúzie pozerali na vyprázdnené parkovisko. So sestrou a otcom sme stáli vedľa seba. Na Štedrý večer sme boli úplne potichu, pretože mama spala. Pod stromček sme si neželali nič viac, len aby oddychovala, aby jej už konečne bolo lepšie a nemuseli sme ju po Vianociach zasa odviezť do nemocnice, odkiaľ ju pustili len deň predtým. Bledá a slabá sa 24. decembra rozplakala, že nikto nenavariť slávnostnú večeru, ani kapustnicu, ani zemiakový šalát. Prespala celé Vianoce až do Štefana. Po špičkách sme chodili okolo jej postele, v papierových kalíškoch sme prinášali lieky a odnášali nedopité poháre s vodou a diétnym čajom. Keď šla po Novom roku na kontrolu, všetko už vyzeralo oveľa lepšie.

Teraz, na konci leta, na mňa kričí z kuchyne, či si prosím bielu kávu. Nešepká, ako musela šepkať v zime. Kričí, hlas sa jej netrasie a už zasa má svoje vlasy. Byt je vyplnený sladkou vôňou a zvukom Slovenského rozhlasu. Už je to skoro desať rokov, čo som sa od rodičov odsťahoval, ale vždy keď niekde na ulici, v taxíku alebo vo výťahu počujem Slovenský rozhlas, dostanem chuť na meltu s mliekom.

Dal som si naliať do najväčšej šálky. Dvakrát. K tomu sladké rožky z pekárne za rohom, a zrazu som bol malý chalan. V kockovanej flanelke idem prvýkrát do školy. V čiernom vyťahanom svetri idem na nultú hodinu. V obleku, v ktorom vyzieram ako podomový predavač supervysávačov, idem odma-

turovať. Všetko kedysi dávno. K tomu štyri krátke a jedno dlhé pípnutie z rádia. Časové znamenie ohlásilo šesť hodín.

„Ten človek, čo to hlási, už musí mať aspoň sto rokov,“ povedala mama, pretože mala dobrú náladu.

Zasmial som sa a predstavil som si nešťastníka, čo celý život pracuje v Slovenskom rozhlase a nerobí nič iné, len ohlasuje presný čas. Na všetko, čo potrebuje vybaviť, má necelú hodinu. Chce sa ísť umyť, vyspať, najesť alebo oženiť a musí to stihnúť do hodiny, pretože po dlhom pípnutí sa musí pozrieť na hodiny na stene štúdia a s dokonalou dikciou poslucháčom prezradiť, čo presne ohlásilo časové znamenie.

„Skôr ho majú už dávno nahratého,“ ozval som sa múdro. „Ale ak nezabudnem, môžem sa na to niekoho opýtať.“

„Ty sa hlavne nezabudni občas ozvať. Keby si včera neprišiel, ani nevieme, že ideš do novej roboty.“

Keď ma vychováva, vždy hovorí v množstvom čísle. Otec už odišiel do práce, ale takto viem, že hovorí aj zaňho. Keby tu bol, pozrel by sa s obočiami stiahnutými k sebe a dodal, že určite nemôžem mať toľko roboty, aby som nemohol raz za čas zavolať.

„To je taký problém zavolať?“ povedala mama aj za neho.

Na rozdiel od vecí, ako je poskytovanie životných vzorov alebo varenie bryndzových halušiek, v tomto boli rodičia odjakživa navzájom zastupiteľní.

Sľúbil som, že sa polepším, a kým som dojedol, vstal od stola, prichystal si veci a obul sa, musel som to ešte niekoľkokrát zopakovať.

Vo dverách ma objala. Zohnutý k nej som napínal uši ako králik, čo sa bojí, že tento výlet za potravou bude jeho posledný. Počúval som, ako dýcha, ako jej bije srdce. Myslel som pri tom na minulé Vianoce, aj na to, že sa musím naozaj polepšiť.

„Drž sa, Kubko!“ povedala mi, keď som už nastupoval do výťahu a zasa sa mi zdalo, že idem len do školy a po obede sa vrátim a tak ako všetky decká v puberte budem snívať o tom, že jedného dňa už budem žiť niekde inde, mať prácu a vlastné peniaze a na raňajky si dám, čo chcem, nie stále dookola meltu s mliekom.

II.

Môj posledný pracovný týždeň trval štyridsaťsedem dní. Sedem víkendov za sebou. Spolu s ostatnými dňami sa zliali do jedinej nekončiacej sa excelovej tabuľky. Rozpočty, provízie a človekohodiny namiesto ospanlivých sobotňajších dopoludní. Operatívna porada, konferenčný hovor s klientom a desiatky pripomienok namiesto nedele s dvoma dielmi Hercula Poirota na STV.

„*Oh, non, non, non, mon ami,*“ takto to už dlho nevydržíte, prihovárал sa mi v duchu najlepší detektív, akého kedy Belgicko malo.

Snažil som sa mu veci vysvetliť.

„Musíme stihnúť včas dokončiť túto prezentáciu, pán Poirot, nedá sa inak.“

Zatváril sa urazene. Prudko sa ku mne otočil. Urobil krok od agentúrnej knižnice, ktorú si dovedty starostlivo prezeral.

„Mne nemusíte hovoriť o tom, čo je to profesionálna česť a zmysel pre povinnosť, ale človek si jednoducho musí oddýchnuť. Ani ja by som nebol najlepší detektív na svete, keby som málo spával a nedoprial si poriadne jedlo, *n'est pas?*“

„Oddýchнем si, sľubujem. Len čo to odprezentujeme klientovi, bude zase voľnejšie,“ bránil som sa.

„Myslíte, *monsieur* Jakub?“ povedal pohrdlivým tónom. „Tí vaši klienti vám nedajú pokoj len preto, že niečo dokončíte. Ešte v ten deň začnete zapracovávať pripomienky a na stole budete mať ďalšie dva projekty, to vám garantujem! V tomto sa Hercule Poirot nikdy nemýli!“

„Ja viem, ale toto všetko patrí k našej práci. Keby som chcel mať pokoj, zamestnám sa za okienkom na pošte.“

„Nuž ako myslíte, *mon ami*,“ povedal detektív. Vzal si paličku so strieborným držadlom a vydal sa ku dverám.

„Pamätajte na moje slová,“ zakričal tesne predtým, ako za sebou zavrel.

Dvere vydali zvuk, ako keď veľká kniha dopadne na kancelársky stôl. Táto konkrétne sa volala *Encyclopedia of viral marketing* a zrazu som ju mal priamo pred sebou. Kolegovia sa smiali, niekto si ma fotil mobilom. Utrel som slinu, ktorá mi ospalo stekala po ruke, a ešte v ten deň som spísal výpoveď a uložil ju do tašky. To bolo niekedy uprostred piateho týždňa každodenných dvanástok bez jediného voľného dňa.

Minulý utorok, na konci toho celého, som za výpoveď dopísal dátum. Pred sebou som mal krabicu s vychladnutým zvyškom pizze, kolieska štiplavej salámy vyzerali ako mozgy, ktoré niekto pomlel a nakrájal natenko. Neónka na strope stále bzučala rovnakým tónom, ale tlačiareň už konečne stíchla. Bolo pol šiestej ráno. Šéf ma poslal domov spať. Sám sa natiahol na gauč v rohu, pretože nechcel doma zobudiť manželku a deti, aj keď v tej chvíli sám celkom presne nevedel, či ich ešte má. Do prezentácie u klienta ostávalo päť hodín. Jediné teplo, ktoré som toto leto pocítil na vlastnej koži, sálalo z čerstvo zviazaných kópií pripravených na stole. Narovnával som ich vedľa seba, rukou som prechádzal po priesvitných celuloidových obaloch, ako keby som práškovým cukrom posýpal horúce makovníky. Voňali spoteným tričkom a dlho nečistenou klimatizáciou.

„Končím,“ povedal som a ani som na to nepotreboval veľa odvahy.

Opakovaním sa dá zvyknúť na všetko, aj na výpovede. Nechal som si ju až na samý záver, aby nikto nemohol mať pocit, že som ostatných opustil uprostred nedokončeného projektu. Posledné dni som minul viac očných kvapiek, ako vypil pitnej vody, ale vydržal som to až do konca. Šlo mi to ľahšie, odkedy som sa rozhodol, že toto je posledný projekt, do ktorého tu potím krv. Bežci na trati Devín – Bratislava tiež vra-

via, že keď sa v diaľke ukáže silueta Nového mosta, beží sa im oveľa lepšie.

Šéf nereagoval.

Zaspal na papieroch s poznámkami, na predbežných kalkuláciách a skiciach vizuálov, ktoré sme celé dva mesiace odhadzovali na gauč. Podpísanú výpoveď som mu položil na brucho plné redbullu a pizze s krájanými mozočkami. Z hľadiska zákonníka práce by asi bolo lepšie, keby sa výpoveď nadriadenému podávala pri jeho plnom vedomí, ale v tejto brandži je kopa viac rešpektovaných písomností ako nejaký zákonník.

„Výpis z účtu, napríklad,“ povedal raz na obede kolega, keď sme sa bavili o veciach, ktoré by sme robili radšej ako toto, a o dôvodoch prečo ich nerobíme.

Služobný telefón a počítač som nechal na stole. Z každodenných súčastí môjho života sa spolu so spiacim šéfom stali už len bývalými rekvizitami. Zavola som si taxík, a keď som sa doma zobudil, vonku už zasa bola tma. Stratený deň na konci strateného leta.

Dostal som nádchu, ako vždy, keď telo zistí, že už si to môžem dovoliť. Ďalšie dva dni som sa s papierovými vreckovkami prechádzal popri Dunaji. Nikomu som sa neozýval a nikto sa neozýval mne. V stánku som si kúpil ozajstné papierové noviny, aby som doma nemusel zapínať počítač. Hodiny som posedával na lavičkách, ktoré inak bývajú obsadené ľuďmi naháňajúcimi po práci posledné slnko. Dvakrát som si dal normálny obed namiesto obedového menu a doma som naložil a vypral asi desať práčov. Privieral som oči, či sa mi ešte stále zjavuje kurzor a ikony, a keď som konečne videl už len tmu a úzky pás oblohy nad sebou, mohol som sa pohnúť ďalej.

Včera som odcestoval za rodičmi. Všetkým trom nám to po takom dlhom čase urobilo radosť, a keby sa mama ráno ešte stokrát opýtala, stokrát by som jej slúbil, že odteraz budem chodiť častejšie.

Vstával som o piatej, aby som stihol ranný rýchlik do Bratislavy, a napriek tomu sa nepamätám, kedy som sa naposledy cítil taký oddýchnutý.

Vonku husto mrholilo. O tejto hodine som bol možno jediná bdelá bytosť v celom vlaku. V prvej triede bolo ešte prázdnejšie ako zvyčajne. Strávil som osamote celé dve hodiny, ani len sprievodca neprišiel, aby skontroloval lístky. Hrabal som sa v obálke, ktorú mi doporučené poslali z bývalej práce. Bola v nej odsúhlasená výpoveď, zápočtový list potvrdzujúci, že som oficiálne o šesť mesiacov bližšie k dôchodku, a daňové vyúčtovanie. Neviem, či som čakal niečo viac. Mohli mi aspoň dať vedieť, čo spravili s hrnčekom, ktorý som zabudol v kuchynke na druhom poschodí. Dosť možné je aj to, že došlo na slová pána Poirota. Nikto nešiel spať, makajú ďalej na klientskych pripomienkach, ako to bolo pri každom projekte, čo som tam zažil. Nie je čas na odpadlíkov a ich hrnčeky.

Tesne pred konečnou stanicou sa vlak roztriasol na výhybkách a prebral všetky driemajúce ľudské zdroje, pozbierané po celom Slovensku. Ešte stále pršalo, ale tým smerom, kam som mal namierené ja, už bolo vidieť vyzametané nebo. Modré pozadie pretínala jediná hrubá čiara z lietadla stúpajúceho vysoko nad mesto.

III.

Umývači okien zavesení na plošine niekde okolo trinásteho poschodia vyzerali ako bodliaky zachytené na psej srsti. Hlboko pod nimi budova požíerala mužov v tmavých oblekoch a ženy v sivých kostýmoch. Niekoľko farebných košiel a tričiek roztrúsených medzi nimi vyzeralo ako kúsky vitamínových granúl v psom žrádle. Bolo trištvrte na deväť, pred výťahmi na prízemí sa tvorili fronty. Vystupovali z nich fajčiari so škatuľkami a zapalovačmi. Celý nedočkaví sa ponáhľali von, k jedinému popolníku, poslednému miestu, kde na stenách neviseli červeno-biele tabuľky s preškrtnutými cigaretami. Do uvoľnených kabín vstupovali ľudia s laptopmi, s kávami v oranžových pohárikoch a s telefónmi v rukách.

Od siedmeho poschodia až po strechu patrila budova mojej novej firme. Názov nad recepciou zaberá celú stenu. Pod ním sedeli dve recepcné v uniformách. So svetlozelenými hodvábnymi šatkami vyzerali ako letušky, ktoré tu zvyšok posádky nechali napospas meškajúcim pasažierom.

„Idem na personálne za pani Horvátovou,“ povedal som tej, čo bola bližšie k výťahu.

„Horvátová, Horvátová,“ opakovala po mne a zbrklo listovala v telefónnom zozname. Cúvol som o krok vzad a obzeral sa okolo, po stenách v korporátnej zelenej a bielej farbe. Aj akvárium naproti recepcii bolo nasvietené nazeleno, rybičky v ňom plávali okolo trojrozmernej verzie firemného loga usadenej v štrku na dne.

Šušťanie papierov sa stupňovalo, ale pani Horvátová sa nepodarilo nájsť ani po druhom prelistovaní zoznamu.

Tá, čo sedí bližšie k výťahu, sa bezradne pozrela na svoju kolegyňu.

„Asi nám sem nedali zoznam ľudí z personálneho,“ posunula jej papiere v tvrdých doskách.

„Však personálne je to, čo sa volá *HR*,“ povedala jej tá vzdialenejšia od výťahu.

Bola očividne staršia a súdiac podľa súčasného ideálu krásy, nebola ani taká pekná. Otočila kolegyni zoznam na správnu stranu a prstom zapichnutým do mena pani Horvátovej ako do nejakej voodoo bábiky jej ho vrátila nazad. Cestou k výťahu na mňa prevrátila oči, keby som si náhodou sám nedomyslel, kto je na tejto recepcii užitočný a kto len na okrasu.

„Keby aspoň tie ryby krmila,“ povedala akože sama pre seba, zatiaľ čo ma magnetickou kartičkou vypravila na dvadnásť poschodie.

Pani Horvátová ma privítala na konci uličky vedúcej po medzi pracovné kúty štvorcových pôdorysov. Dve steny kancelárie v rohu poschodia poskytovali presklený výhľad na Staré Mesto. Z druhej strany podobné sklá oddeľovali pani zástupkyňu riaditeľky odboru riadenia ľudských zdrojov od ostatných zamestnancov. Bežným personalistom a účtovníkom trčali z ich kociek len temená hláv a nástenky s fotkami z dovoleníek.

Uprostred tohto ľudského terária som s taškou cez plece čakal, kým za mnou zavrie dvere a presunie sa k stolu. Na kope iných papierov ležala obálka – trčala z nej prvá strana môjho životopisu. Pohľadom som prechádzal po poctivo vyrovnaných štôsoch euroobalov a pokúšal som sa identifikovať dokumenty, ktoré som sem prišiel podpísať. V mysli som popritom jednou nohou ostával vonku, mimo prostredia hovoriaceho samolúbym úradníckym jazykom firemných personalistov.

Pani Horvátová sa posadila. Spôsobne si preložila nohu cez nohu, spod tmavomodrej sukne kostýmu jej trčali lýtka končiace sa v čiernych lodičkách. Na rozdiel od kolegov, s ktorými som sa bavil v dvoch kolách prijímacieho pohovoru, vyzerala, že má na mňa vyhradené nekonečné množstvo času.

„Nech sa páči, posadte sa,“ ukázala rukou na široké kožené kreslo rozložené priamo v centre jej pozornosti.

„Vďaka, existujem, nechcem vás zbytočne zdržiavať,“ povedal som a stále som sa obzeral po pere pripravenom na pár mojich neúhľadných podpisov.

Zodvihla obočie, jej ruka ďalej smerovala ku kreslu. Podľa vrások mohla mať okolo štyridsiatky, no až do tohto momentu vyzerala o niečo mladšie. Nemusela nič viac dodať, poslušne som sa posadil. Čalúnenie sa ochotne poddalo mojej váhe a zviezlo sa spolu so mnou takmer k podlahe. Naše perspektívy sa zrazu vymenili – z nadhľadu teraz pozerala ona na mňa. Trpezlivo čakala, kým som si nenašiel polohu, v ktorej by som sa prestal nervózne mrviť.

„Vo vašom veku už toho máte dosť za sebou, však?“ opýtala sa, aj keď pri tom použila intonáciu vlastnú skôr oznamovacím vetám.

„Čo tým myslíte?“ odpovedal som na otázku otázkou.

Zaskočený, že veci idú presne v opačnom pruhu, ako boli moje očakávania, som si len veľmi pomaly zvykal na novú situáciu. Kdesi v pozadí mi blikal matný neón, že práve pri rozhovoroch s personalistkami si treba na takéto veci dávať pozor, ale reagoval som len tým, že som sa napriek bezchybnej klimatizácii začal potiť.

„Myslím tým, že za posledných osem rokov nastupujete už do – ak dobre rátam – piateho zamestnania.“

„A to je dobré, alebo zlé?“ opýtal som sa ešte raz, celkom automaticky, bez premýšľania a naivne.

„To je prinajmenej dosť podozrivé. Čo myslíte, ako to vo vašom životopise vyzerá, keď sa niekomu dostane do rúk?“

„Dúfam, že to vyzerá, že sa snažím posúvať ďalej,“ spomenul som si na odpoveď, konečne vhodnú do tohto prostredia a tejto situácie.

Za sklom na chodbe zatiaľ niekto zakopol a hĺba papierov sa pomaly znášala k podlahe. Pani Horvátová sa tým nedala vyrušiť. Nespokojne pokývala hlavou a prehrabávala sa v papieroch na stole. Zakliesnený v kresle, cítil som sa ako králik zafixovaný na operačnom stole u zverolekára. Bránil som sa,

aby som si na základe týchto pár minút predstavoval, čo ma v novej práci čaká, ale darilo sa mi to len čiastočne. Kým som si zo svojej pozície obzeral presklené skrine naplnené šanónmi a steny so zarámovanými certifikátmi, v hlave mi ožívali bizarné scenáre o byrokratických korporátnych systémoch požírajúcich naivných zamestnancov.

„A prečo ste sa rozhodli prísť práve k nám?“ pretrhla pani Horvátová zdieľané ticho, keď všetky papiere opäť zhrnula na jednu kopy.

Opretá o predlaktia, mierne sa nakláňala ponad stôl, pripomínala mi nedočkavého boxera, cítiaceho, že jeho súperovi už veľa netreba.

„Vždy som chcel pracovať na strane klienta. Keď sa u vás uvoľnilo miesto, tak som to skúsil,“ snažil som sa vykrútiť z debaty o frustráciách z nekonečných klientskych rozmarov, práci končiacej priamo v koši a ďalších dôvodoch, pre ktoré som dúfal, že na tejto strane barikády by sa mi mohlo ľahšie žiť.

„Tomu rozumiem,“ skonštatovala stroho. „Skôr ma zaujíma, čo si od tejto zmeny sľubujete.“

Kým som sa bezradne usmieval, cítil som, že sa začínam lepiť na kožené operadlo. Posúval som sa v kresle nahor, ale nakoniec sa mi podarilo len zošmyknúť sa ešte hlbšie. Pri každom drobnom trení medzi mnou a operadlom sa mi spoza chrbta ozývali trápne, vŕzgavé zvuky. Snažil som sa spomenúť si na nejakú ďalšiu z fráz, v akých sa podobné rozhovory zväčša odohrávajú, a na konci sú všetci spokojní.

„No,“ začal som váhavo, „spoznám veci z druhej strany, naučím sa niečo nové...“

„Počkajte!“ zastavila ma v polovici vymenúvania fráz, ešte predtým ako som stihol spomenúť, že sa teším na nové pracovné výzvy.

Ustrnul som vo svojom posede, na chrbte som cítil studený potôčik. Pani Horvátová vyzerala podráždená. Nepatrne zvýšila hlas, v jej doteraz monotónnom chladnom prejave tá drobná zmena vyzerala, akoby sa rozkričala na plné hrdlo.

„Vy nie ste jediný, čo si myslí, že po rokoch v reklame si sem príde oddýchnuť,“ odsekávala, hoci nahlas som nič také ani len nenaznačil.

„Ale veď o to mi ani nejde,“ bránil som sa aspoň navonok.

„Ak očakávate, že tu nebudete mať termíny, zodpovednosť, pravidlá a nadriadených, tak sa veľmi rýchlo sklamete. Je vám to jasné?“

Mechanicky som prikývol. Cez dve vyglaňčené sklené steny som hľadel na ľudí v rozľahlej kancelárii vedľa a nezdalo sa mi, že by niekto odpadával od únavy, bezmocne ležal s hlavou na klávesnici alebo neuroticky pobehoval hore-dolu a kričal na svojich kolegov, že okamžite potrebuje nejaké čísla do rozpočtu. Vyzeralo to skôr na ľudí pracujúcich od deviatej do piatej a žijúcich po zvyšok dňa. Slová pani Horvátovej to v mojich očiach stavalo do polohy strašenia malých detí, že ich vezmú smetiari, ak nedoedia kašu.

„Očakávam, že s mojimi skúsenosťami budem prínosom pre vašu spoločnosť,“ povedal som po chvíli premýšľania a podarilo sa mi na ňu usmiať.

Oprela sa nazad do svojej stoličky. Vyzeralo to, že ju moja odpoveď trochu zahanbila. Bola to len ďalšia prázdna fráza bez obsahu, ale ona v nej možno počula niečo ľudské. Ako keby si už nebola taká istá, že ma prekukla. Práve keď sa mi zdalo, že do mňa vidí skrz-naskrz až do kostnej drene, vrátila sa k zmierlivému tónu, ktorý doteraz čakal odložený pred dvermi kancelárie.

„V poriadku,“ prikývla, „len som chcela, aby ste si to uvedomovali. Nie ste prvý človek, ktorý k nám prichádza práve z agentúr, chápete, čo tým myslím?“

Cez stôl mi podala lesklý zeleno-biely šanón. Vnútri bola založená pracovná zmluva, interný telefónny zoznam a malá brožúra s nadpisom Etický kódex spoločnosti. Kým som zapíňal vybodkované linajky určené na podpis zamestnanca, zásobovala ma ďalšími inštrukciami. Atmosféra sa trochu uvoľnila, v jednom momente som ju pristihol, ako sa pohráva s náhrdelníkom na krku. Na klope kostýmu mala brošňu rovnakej decentne perleťovej farby.

„Pracovný stôl a počítač budete mať pripravený až zajtra. Ráno vám na recepcii dajú zamestnaneckú kartičku.“

Vstala spoza stola, napravila si sukňu a otvorila mi dvere. „Budem vám držať palce,“ povedala na rozlúčku.

Jej profesionálna verzia srdečnosti znela rovnako rutinne ako všetky ostatné kurzami a tréningom vyšľachtené emócie, ktoré som mal tú česť spoznať. Nevedel som vlastne ani za čo, ale poďakoval som sa jej. Energia, s ktorou som sem vchádzal, sa rozptýlila niekde v pravouhlých uličkách oddeľujúcich pracovné kocky jednotlivých zamestnancov. Cítil som sa takmer rovnako zbitý a použitý ako v to skoré ráno, keď som čakal na taxík, čo ma mal naposledy odviezť z agentúry. Aj keď som na celej chodbe nikoho nestretol, držal som ruky tesne pri tele, aby prepotené fláky na košeli ostali ukryté tam, kde vznikli.

Cestou na prízemie som míňal plošinu s umývačmi okien. Sedeli na kraji s nohami visiacimi nad parkoviskom a práve pofajčievali. V celej budove plnej kancelárskych úradníkov aj dôležitých ľudí v drahých oblekoch si iba oni dvaja mohli dovoliť zapáliť priamo na pracovisku.

Ponad rieku som sa vybral smerom na zastávku električiek na druhej strane mosta. Ďaleko za plátni zelenkavého skla, na opačnom brehu, kotvili výletné lode. Dolu podo mnou posádka jednej z nich sušila na palube zmoknuté ležadlá. Zvrchu to vyzeralo, akoby kládli obrovské mäsožravé rastliny lákajúce nič netušiacich turistov. Obrazy leta, ktoré som tento rok nezažil, sa mi v hlave miešali s očakávaniami blížiacej sa jesene. Ani keď som už stál na kraji betónového ostrovčeka uprostred nábrežnej štvorprúdovky, nenapadalo mi nič horšie a šedivšie ako uplynulé dva mesiace práce bez jediného víkendu.